

- [Art+Antiques](#)
- [březen / 2014](#)

• Muzea veřejné služby

- **Datum** / 10. 03. 2014
- **Autor** / Skřivánek Jan
- **Rubrika** / zprávy

Praha – Součástí koaliční smlouvy i vládního prohlášení je závazek připravit zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře, „který odstraní nedostatky dnešních příspěvkových organizací, odpolitizuje je a zajistí jejich stabilní financování“. Po změně stávajícího legislativního rámce dlouhodobě volají Národní divadlo, Národní muzeum i Národní galerie.

Ministerstvo kultury v současnosti vystupuje jako zřizovatel 29 různých příspěvkových organizací – od Národního památkového ústavu a Národní knihovny přes Českou filharmonii a Národní filmový archiv až po Institut umění/ Divadelní ústav a Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. Z muzeí umění sem vedle Národní galerie v Praze patří ještě Moravská galerie v Brně, Muzeum umění Olomouc a Uměleckoprůmyslové museum v Praze.

Problém současného stavu je omezená nezávislost jednotlivých institucí, limitovaná rozhodovací pravomoc jejich ředitelů (zejména ministři kultury za TOP 09 měli tendenci příspěvkové organizace chápat jako podřízené subjekty podléhající přímému řízení ministerstvem), systém tarifních platů a hlavně rozpočtová pravidla, která nařizují, že rozpočet příspěvkových organizací musí být každý rok sestavován jako vyrovnaný. Nefungující kavárny, knihkupectví a obchody se suvenýry, které jsou častým předmětem stížností ze strany veřejnosti a které ve světě patří k důležitým zdrojům příjmů muzeí a galerií, padají z velké části na vrub právě platné legislativě, která příspěvkovým organizacím fakticky znemožňuje chovat se jako standardní podnikatelský subjekt.

„Zákon by měl podstatným způsobem modernizovat pravidla fungování zejména velkých institucí – v oblasti odměňování, způsobu řízení, zaměstnávání umělců, financování, mezinárodní spolupráce, vyvážení pravomocí a odpovědností řídicích orgánů i managementu, odpolitizování a podobně. Tyto potíže se musí zkrátka vyřešit a nelze s tím dál otálet a hledat výmluvy. To, že současný stav je nevyhovující, ví snad už skoro každý,“ řekl v polovině února Lidovým novinám ředitel Národního divadla Jan Burian.

Vzorem pro veřejnoprávní instituce v kultuře mohou být veřejnoprávní média nebo veřejné vysoké školy. V obou kategoriích platí, že jsou zřizované zákonem, jejich hospodaření není přímo navázané na státní rozpočet a o obsazení vedoucích postů nerozhodují politici. Kterých příspěvkových organizací by se přechod na novou právní formu měl případně týkat, ministerstvo zatím nespécifikovalo. Předpokládá se, že půjde minimálně o trojici národních institucí – divadlo, muzeum a galerii.

První pokus o přijetí zákona o veřejnoprávních institucích v kultuře se odehrál již v letech 2007–10 z iniciativy ministra Václava Jehličky (KDU-ČSL). Za Asociaci profesionálních divadel se na jeho přípravě tehdy podílel právě Jan Burian. Návrh byl dopracován až do paragrafového znění, po nástupu Václava Riedlbaucha do čela ministerstva se však v dalších přípravách nepokračovalo. Znovu se o nutnosti nové legislativní úpravy začalo hovořit až na podzim 2012 po skandálním odvolání Ondřeje Černého z postu ředitele Národního divadla. Ministerstvo kultury mělo do konce března loňského roku zajistit vnitřní připomínkové řízení a aktualizaci existujícího návrhu, nic z toho se však nestalo. Současný ministr Daniel Herman (KDU-ČSL) odhaduje, že i když nedojde k žádným dalším zbytečným prodlevám, nová legislativa by mohla začít platit nejdříve za několik let.